

## Memo Reactie op initiatiefvoorstel Bomenplan

*Datum:*  
20 februari 2020

*Onderwerp:* Reactie op initiatiefvoorstel Bomenplan

*Ter attentie van:* Gemeenteraad

*Afzender:* College van B&W

### Aanleiding

Raadspartij Lokaal Belang heeft op 27 januari 2020 een initiatiefvoorstel ingediend voor een bomenplan, waarbij het college gevraagd om de voorstellen en acties uit te werken. Hieronder volgt per voorstel en/of gevraagde actie een reactie.

### Inleiding

Binnen het coalitieakkoord 2018-2022 heeft de raad de wens uitgesproken voor het vergroenen van de leefomgeving. Dit is vertaald in meerdere speerpunten binnen de begroting 2020. Deze is vastgesteld door de raad en daarmee is opdracht gegeven tot uitvoering van deze speerpunten. Daarnaast zijn er al 2 moties aangenomen ten aanzien van groen. Een samenvatting daarvan is terug te vinden in de bijlage van deze reactiememo.

Om de samenhang binnen deze beleidsopgaven te versterken, is besloten om deze integraal uit te werken binnen het thema biodiversiteit. Hiervoor wordt op dit moment een plan van aanpak opgesteld. Deze zal in maart 2020 worden aangeboden aan het college en daarna ter kennisname aangeboden aan de raad.

Bij het opstellen van het beleidsplan Biodiversiteit werken we vanuit het gemeentelijke uitgangspunt 'zelf-samen-gemeente' en hebben we oog voor randvoorwaarden ten aanzien van regeldruk en financiën.

### Reactie op voorstellen en acties

1. In een Bomenverordening worden de visie en uitgangspunten van het Bomenplan uitgewerkt.

Reactie: In de huidige Algemene Plaatselijke Verordening (A.P.V.) is Afdeling 4: "Het bewaren van houtopstanden" opgenomen met de bijbehorende artikelen 98 t/m 104. De huidige A.P.V. fungeert daardoor als een bomenverordening.

De verordeningen worden, mits betrekking hebbend op de fysieke leefomgeving, onderdeel van het toekomstige omgevingsplan.

Binnen het op te stellen beleid t.a.v. biodiversiteit wordt het opstellen van een visie ten behoeve van bomen en groen geïntegreerd.

2. In de Bomenverordening wordt de instelling van een groene welstandscommissie geregeld, die beoordeelt of de planontwikkelingen in relatie tot de bomen en adviseert bij omgevingsvergunningen.

Reactie: In de huidige situatie wordt deze gewenste beoordeling en advisering uitgevoerd op basis van de A.P.V. en het instrument 'Bomen Effect Analyse' (BEA).

Het instellen van een groene welstandscommissie leidt tot een verhoging van de regeldruk voor de aanvrager en langere doorlooptijden voor de behandeling van omgevingsvergunningen.

3. Indien van toepassing, wordt voorafgaand aan iedere planontwikkeling een Bomen Effect Analyse (BEA) gedaan. Een projectontwikkelaar neemt voorafgaande aan de planontwikkeling kennis van deze BEA en wordt verplicht om gezonde en toekomstbestendige bomen zo veel mogelijk, te weten voor 75%, te behouden. Tevens worden de projectontwikkelaar dwingende bouwvoorschriften gegeven voor het beschermen van te behouden bomen tijdens de bouw. Mocht het % echt niet haalbaar zijn; dan moet de projectontwikkelaar onderbouwd aangeven wat hiervan de reden is, op welke wijze er toch is getracht bomen in te passen in het plan en op welke wijze de ontwikkelaar bomen zal compenseren.

Reactie: Bij grote projecten is het sowieso vastgelegd dat een BEA moet worden opgesteld. Voorafgaand wordt dan een groeninventarisatie uitgevoerd, gebaseerd op een veldopname van de aanwezige bomen en groenstructuren.

Bij 'postzegelplannetjes' wordt altijd beoordeeld of een BEA benodigd is. Niet altijd blijkt dit nodig te zijn, omdat er bijvoorbeeld geen bomen aanwezig zijn en/of wanneer deze geheel niet onder de invloedssfeer zijn van een (bouw)plan.

Dit voorstel is deels terug te vinden in de aangenomen motie 'Groencompensatie', d.d. 13 november 2019. Binnen de uitwerking van deze motie en lopende beleidsontwikkelingen zal dit voorstel nader onderzocht worden.

- 4A Een bestemmingsplan zal niet eerder in procedure worden gebracht als niet voldaan is aan de randvoorwaarden gesteld in de bomenverordening (behoudens zwaarwegende uitzonderingen).
- 4B In omgevingsvergunningen voor kap wordt de voorwaarde gesteld dat de kap niet eerder kan plaatsvinden dan dat het bestemmingsplan is vastgesteld door de raad en overige benodigde vergunningen zijn verleend.

Reactie:

- 4A De raad is wettelijk verplicht om binnen de beslistermijn een besluit te nemen op een aanvraag om bestemmingsplanherziening. De aanvrager bepaalt de inhoud van de aanvraag. Als de raad van mening is dat aan één of meerdere toetsingsgronden niet voldaan wordt, kan zij besluiten om het bestemmingsplan niet te herzien. De raad kan niet besluiten de aanvraag niet in procedure te brengen, omdat niet aan een toetsingsgrond wordt voldaan.
- 4B De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht schrijft voor dat het college binnen acht weken een besluit neemt op de vergunningaanvraag anders wordt de vergunning van rechtswege verleend. Deze aanvraag wordt niet getoetst aan het bestemmingsplan en kan ook niet in afwachting daarvan worden aangehouden. Het stellen van de genoemde voorwaarde bij omgevingsvergunningen zou daarnaast in strijd met het rechtzekerheidsbeginsel zijn; de vergunninghouder wordt namelijk afhankelijk van een onzekere toekomstige gebeurtenis.

5. De bebouwde komgrenzen worden in het kader van de wet natuurbescherming zodanig vastgesteld, dat de bossen in de gemeente Barneveld (zoals het Schaffelaarsebos, Wilbrinkbos, Het Paradijs en het Speulderbos) die behoren bij een dorp volledig binnen de bebouwde kom vallen. Het beheer blijft bij organisaties met 'kennis en kunde', maar de regie ligt bij de gemeente(raad); geadviseerd door de groene welstandscommissie.

Reactie: Op 27 september 2017 zijn de bebouwde komgrenzen ten behoeve van de Wet Natuurbescherming, in werking getreden op 1 januari 2017, vastgesteld door de raad. Het bovengenoemde voorstel om de begrenzing aan te passen is aan de hand van 2 ingediende moties besproken, waarna de begrenzing ongewijzigd is vastgesteld. Na deze vaststelling zijn er geen nieuwe ontwikkelingen geweest waardoor deze begrenzing heroverwogen moet worden.

6. In de Bomenverordening worden de volgende uitgangspunten voor kapvergunningen opgenomen:

A. Bij gewenste bomenkap eerst de onderbouwing toetsen aan de visie en de uitgangspunten van het Bomenplan en de criteria in de bomenverordening

Reactie: In de huidige situatie voorziet de A.P.V. in deze toetsing. In het gewenste op te stellen beleid voor biodiversiteit wordt een visie op de bomen integraal uitgewerkt.

B. Bezien of een gezonde, toekomstbestendige boom die gekapt zou moeten worden in de eigen gemeente kan worden verplant, alvorens zij gekapt wordt.

Reactie: In de huidige situatie wordt bij de uitvraag van een BEA meegegeven dat de mogelijkheden voor verplanting en de meerwaarde daarvan moeten worden onderzocht.

Indien besloten wordt tot verplanting door de gemeente moet daar aanvullend budget beschikbaar voor worden gesteld. Dit budget is niet voorzien in de lopende begroting en voorliggend voorstel.

Tegelijkertijd moet men zich er van bewust zijn dat een boom verplanten een voorbereidingstijd van circa 3-4 jaar kost, niet alle bomen te verplanten zijn en aanwezige kabels en leidingen een uitdaging vormen.

C. Een waardevolle te kappen boom wordt eerst bij een bomenmakelaar aangeboden om te bezien of andere gemeenten interesse hebben in de boom, alvorens zij gekapt wordt.

Reactie: Het verplichten van een inwoner om zijn te verplanten boom of meerdere bomen aan te bieden bij een bomenmakelaar belast de inwoner met een hogere regeldruk. Dit verhoogt het risico dat inwoners illegaal gaan kappen.

Voor bomen, die de gemeente zelf moet verplanten, zal per verplantingsactie onderzocht worden of aanbieden aan een bomenmakelaar uit te voeren is. Hiervoor dient dan aanvullend budget te worden aangevraagd, aangezien de huidige begroting hier niet in voorziet.

D. Er is een controleerbare borging van de herplantplicht.

Reactie: In een verleende omgevingsvergunning kap worden voorwaarden opgenomen, waaronder m.b.t. herplant en deze zijn controleerbaar.

E. Indien de kap van een boom toch onvermijdelijk is, worden er voor iedere te kappen boom, zoveel mogelijk op de locatie of anders in de buurt tenminste 2 toekomstbestendige bomen terug geplant, net zolang tot dat de achterstand m.b.t. de herplantplicht is ingehaald. Daarna wordt dit 1 boom kappen=1 boom terugplaatsen. Daarbij is aandacht voor de omvang (zowel in dikte als in te verwachten hoogte), waarbij voor de kap van een grote boom, bomen worden zo veel mogelijk herplant met een te verwachten vergelijkbare groeigrootte en het toekomstige kroonoppervlak. Indien compensatie niet in natura kan plaatsvinden dient deze financieel te geschieden in een geormerkt groenfonds.

Reactie: Binnen het op te stellen beleid voor biodiversiteit wordt de uitwerking van de motie 'Groencompensatie', waarin een vergelijkbaar groenfonds wordt genoemd, geïntegreerd.

Door de raad is in het verleden inzage gevraagd in het aantal te kappen bomen en aantal bomen dat herplant moet worden. Dit heeft geleid tot een overzicht van aantal kapvergunningen met herplantplicht. Deze vergunningen zijn niet inhoudelijk inzichtelijk gemaakt, waardoor niet altijd inzichtelijk is welke voorwaarden per kapvergunning zijn gesteld. Daardoor is niet inzichtelijk gemaakt of er een of meerdere bomen moet worden herplant.

Met financiële ondersteuning uit het Ontwikkelingsfonds Platteland lopen er in samenwerking met St. Landschapsbeheer Gelderland twee projecten binnen de gemeente; 'Dorpen in het groen' en 'Erfbeplanting'. Inwoners uit de gemeente worden begeleid bij het vergroenen van hun erf en omgeving met aandacht voor de

landschappelijke en cultuurhistorische waarden. In 2019 zijn er in dit kader in totaal 23.458 bosplantsoen, 239 fruitbomen, 573 laan- en knotbomen aangeplant.

- F. In de APV en/of Bomenverordening wordt een helder en strikt handhavingsbeleid opgenomen aangaande illegale bomenkap. Ten behoeve van deze handhaving is er een speciale meldlijn beschikbaar waar inwoners melding kunnen doen van illegale bomenkap.

Reactie: Op basis van de huidige A.P.V. is het in de huidige situatie mogelijk om te handhaven. Het melden van illegale bomenkap kan bij meerdere partijen plaatsvinden. Binnen het op te stellen beleid biodiversiteit zal met betrokken partijen afgestemd worden wat een hoe een melding van illegale bomenkap het beste gefaciliteerd worden.

- G. Er wordt een actuele inventarisatie van bomen en andere landschapselementen in de gemeente gemaakt.

Reactie: De afdeling BOR heeft de gemeentelijke bomen actueel in beeld in haar beheersysteem. In het huidige groenstructuurplan staan waardevolle groenstructuren in langs de bebouwde kom beschreven. In het coalitieakkoord staat het realiseren van een register van waardevolle bomen opgenomen. Binnen het op te stellen beleid Biodiversiteit zal dit in samenhang verder uitgewerkt worden.

- H. Naast de al verplichte boomveiligheidscontrole door middel van een 'Visual Tree Assessment' (VTA) wordt elke twee jaar een controle actie uitgevoerd naar de toestand van bomen en landschapselementen met het oog op handhaving.

Reactie: De gemeente voert boomveiligheidscontroles (BVC) uit voor haar eigen bomen op basis van haar beheersysteem. Elke eigenaar is verantwoordelijk voor het uitvoeren van haar zorgplicht voor bomen en/of landschapselementen. De keuze om elke 2 jaar een extra controle met het oog op handhaving uit te voeren is een keuze die binnen de lopende beleidsontwikkelingen uitgewerkt kan worden.

Voorts merken wij op dat een financiële paragraaf in dit initiatiefvoorstel ontbreekt.

## *Bijlage Overzicht verankering bomen en groen in huidige beleidsopgave*

### *Coalitieakkoord 2018-2022*

#### **Groen**

We hechten aan de bestaande groenstructuren en houden daar, vooral ook bij nieuwe ontwikkelingen, nadrukkelijk rekening mee. We ontwikkelen een actueel register van beeldbepalende bomen.

We hebben de ambitie om de centra van Barneveld en Voorthuizen te vergroenen. Dat draagt niet alleen bij aan het versterken van de aantrekkelijkheid van deze centra (voor inwoners en gasten), maar vormt ook een belangrijke bijdrage in het kader van de klimaatadaptatie. In dat verband willen we bijvoorbeeld het vergroenen van daken enthousiasmeren, de verhardingen beperken en openbreken (openbare ruimte, schoolpleinen en tuinen) waarbij we wel oog blijven houden voor de hoogte van beheers- en onderhoudskosten die hiermee zijn gemoeid.

We bereiden het bovenstaande in samenspraak met inwoners, inwonersgroepen, organisaties en ondernemers voor. We bekijken of het mogelijk is de uitvoering volgens het Right to Challenge-principe op te (laten) pakken.

#### *LTA*

- In 2017 is het Groenstructuurplan, opgesteld in 2011, geëvalueerd. Deze evaluatie is in 2017 aangeboden aan de raad.
- In 2019 is de motie Groencompensatie aangenomen
- In 2019 is de motie Natuurinclusief bouwen aangenomen.

### *Begroting 2020*

#### Speerpunt 322 Groen

##### Speerpunt Duurzame groenstructuur

Doel: Een robuuste en herkenbare groenstructuur in de gemeente Barneveld en in de afzonderlijke kernen

Planning: Uitvoering groenstructuurplan in 2020 en verder.

Start opstellen bomenbeleidplan begin 2020

Voorstel Beleidsplan biodiversiteit: 2e helft 2020.

Financiën: € 150.000 beschikbaar voor uitvoering groenstructuurplan.

##### Speerpunt Klimaatadaptieve inrichting Openbare Ruimte

Doel: Barneveld is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht.

Planning: Tussen- en eindexamen Plan van Aanpak voorjaar 2020 en eind 2020.

Eind 2020 werkt de gemeente Barneveld klimaatadaptief in alle afdelingen en disciplines.

Financiën: Binnen bestaande begroting door zoveel als mogelijk aan te sluiten bij budgetten die reeds beschikbaar zijn gesteld voor gerelateerde activiteiten en acties.

#### Speerpunt Beleidsontwikkeling Natuur & Landschap

Doel: Het versterken van water-, groen- en landschapsstructuren voor een aantrekkelijke en gezonde woon- en leefomgeving, een grotere biodiversiteit en een betere relatie tussen natuur en recreatie.

Planning: In het najaar 2019 zal een planning worden opgesteld.

Financiën: Conform vastgesteld budget.

#### Speerpunt Omgevingswet

Doel: Anticiperen op de Omgevingswet en deze wet implementeren in de werkprocessen, organisatie en cultuur.

Planning:

2020: Quickwins innovaties in de dienstverlening invoeren; start REIS naar de Omgevingswet

2020: Opstellen Omgevingvisie Barneveld 1.0 en pilot Barneveld-Centrum

2020: PvA Digitalisering Omgevingswet

2020: PvA Omgevingsplan

Financiën: Voor de kosten van het project en het digitale stelsel is een beleidstoevoeging opgenomen. Mochten er aanvullende middelen benodigd zijn (voor bijvoorbeeld de omgevingsvisie of het omgevingsplan) dan zal dat ter zijner tijd via een separaat voorstel aan de raad worden voorgelegd. Op de structurele financiële effecten van de invoering van de Omgevingswet is nog geen zicht (leges en capaciteit).

Speerpunt Omgevingsvisie Barneveld

Doel: Visie op toekomstige groei van de gemeente Barneveld en de gevolgen daarvan.

Planning: Nov 2019: Plan van Aanpak

Financiën: Binnen begroting. Mochten extra financiële middelen nodig zijn, dan volgt een raadsvoorstel.